

ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ТА СМЕРТНІСТЬ ВІД ЗЛОЯКІСНИХ НОВОУТВОРЕНЬ, СТАН ОНКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ, 1999-2008 рр.

За даними Національного канцер-реєстру

Основні характеристики онкоепідеміологічного процесу в Україні

Вивчення розвитку онкоепідеміологічного процесу в країні з 1999 до 2007 року дозволило визначити його основні тенденції та отримати прогностичні оцінки з основних форм злоякісних новоутворень (ЗН); окрім цього, проведено аналіз стану онкологічної допомоги населенню за основними критеріями оцінки діяльності онкологічної служби. Термін дослідження визначався часовими параметрами існування Національного канцер-реєстру України, мережа якого в 1999 р. охоплювала 23 із 27 регіонів, а з 2000 р. - поширилась на всю Україну.

За означений період показник захворюваності на ЗН населення України зріс від 321,4 до 347,5 на 100 тисяч населення, тобто на 8,1%; стандартизований показник збільшився лише на 1,9%, що свідчить про те, що провідну роль в зростанні рівня захворюваності відіграє постаріння населення України (див. **Табл. Т1**). Найвищі темпи приросту показника захворюваності спостерігались у Дніпропетровській, Запорізькій, Кіровоградській, Львівській, Одеській та Харківській областях, проте, в Луганській, Полтавській та Херсонській областях зареєстровано зменшення показника.

Рівень смертності від ЗН в переважній більшості областей мав тенденцію до зниження. За період 1999-2007 рр. показник смертності зменшився на 2,6% (щорічно на 0,33%), проте, в Вінницькій, Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Рівненській, Черкаській, Чернівецькій областях та м. Севастополь зменшення не відбулося.

Вивчення динамічних моделей захворюваності на ЗН чоловічого населення показало, що за інтервал 1999-2007 рр. цей показник зріс на 5,0% - від 348,4 до 365,1 на 100 тисяч населення; в стандартизованих показниках за цей час спостерігалось незначне зменшення, що може бути пов'язане зі зменшенням тривалості життя чоловічого населення України, тобто чоловіки не доживають до часу можливого розвитку пухлини (див. **Табл. Т2**). Аналіз рівня захворюваності за основними нозологічними формами пухлин свідчить, що у чоловічого населення приріст показника захворюваності відбувся при ЗН ротової порожнини та глотки - 21,1%; ободової та прямої кишки - 18,3% та 17,7%, відповідно; меланомі шкіри - на 40,0%; ЗН передміхурової залози - на 50,3%; нирки - на 43,6%; сечового міхура - на 15,2%; щитовидної залози - на 31,7%; лімфомі - на 8,3%; приріст стандартизованих показників захворюваності за 1999-2007 рр. дещо менший, що доводить вплив на величину показника захворюваності змін вікового складу населення України.

Відбулися деякі зміни в розподілі рангових місць в структурі захворюваності чоловіків, а саме, в 1999 р. першу п'ятірку складали ЗН легені, шлунка, шкіри, передміхурової залози, прямої кишки - 50,0%; в 2007 р. - ЗН легені, шкіри, шлунка, передміхурової залози, прямої кишки - 53,0%.

Рівень смертності від ЗН чоловічого населення України впродовж 1999-2007 рр. зменшився на 3,4%, проте при окремих локалізаціях пухлин смертність зростає: при ЗН прямої кишки на 12,4%; підшлункової залози - 4,0%; ободової кишки - 5,8%; меланомі шкіри - 10,0%; ЗН передміхурової залози - 38,0%; нирки - 26,7%.

Відбувся перерозподіл рангових місць в структурі смертності від ЗН чоловічого населення, а саме, в 1999 р. першу п'ятірку складали ЗН легені, шлунка, прямої та ободової кишки і передміхурової залози - 57,8%; в 2007 р. - ЗН легені, шлунка, передміхурової залози, прямої та ободової кишки - 56,2% (див. **Табл. Т2**).

Вивчення динамічних та структурних моделей захворюваності на ЗН жіночого населення України показало, що приріст показника за 1999-2007 рр. склав 11,5% і спостерігався при переважній більшості нозологічних форм пухлин, окрім ЗН губи, легені та кісток. Найвищі темпи приросту показника захворюваності на ЗН зареєстровано для нирки - 32,3%; щитовидної залози - 30,8%; меланомі шкіри - 28,6%; тіла матки - 21,6%; прямої та ободової кишки - 22,9% та 24,7%, відповідно. Приріст стандартизованих показників захворюваності жіночого населення України не перевищував 5,1%, що обумовлено